* S B - 1 0 7 5 - 7 6 - 7 7 - 7 8 - 7 9 - 8 0 - 8 1 - 8 2 / 3 2 0 0 *

SB-1075-76-77-78-79-80-81-82

B. Ed. (Basic) Examination

March/April – 2011

Paper - VI : Content & Teaching of Method

SB-1075 : Gujarati

SB-1076 : English

SB-1077 : Economics

SB-1078 : Learning Methodology of Science & Technology

SB-1079 : Sociology

SB-1080 : Agronomy (New Course)

SB-1081 : Horticulture & Forestry

SB-1082 : Animal Husbandry & Dairy Science

Time : Hours] [Total Marks : **100**

SB-1075

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ **B. Ed. (Basic)**

Name of the Subject :
☛ **Gujarati**

☛ Subject Code No. : **1 0 7 5** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. ૧૦

(૧) તાસ આયોજન એટલે શું ?

(૨) બાળકમાં સૌપ્રથમ કયા કૌશલ્યનો વિકાસ થાય છે ?

(૩) ગદ્યશિક્ષણ કાર્ય કરાવતી વખતે જણાઈ આવતી એક ઊણપ દર્શાવો.

(૪) એપિડાયોસ્કોપની માતૃભાષા શિક્ષણમાં એક ઉપયોગિતા જણાવો.

(૫) સાહિત્ય-વર્તુળનો એક ઉદ્દેશ જણાવો.

(૬) કાવ્યનું રસદર્શન કરતી વખતે મુખ્ય કઈ બાબતનું ધ્યાન રાખશો ?

(૭) નરસિંહ મહેતા કયા યુગના કવિ છે ?

(૮) 'કલમથી ટપકતાં આંસુ' કયા સાહિત્ય સ્વરૂપના સંદર્ભમાં કહેવાયું છે ?

(૯) 'જવાની તો જવાની'માં રહેલા અલંકારનું નામ દર્શાવો.

(૧૦) 'કાન' સંદર્ભમાં એક રૂઢિપ્રયોગ જણાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે **પાંચ**) ૧૦

(૧) માતૃભાષા શિક્ષકના અપેક્ષિત બે વિશિષ્ટ ગુણો દર્શાવો.

(૨) માતૃભાષા શિક્ષણનાં પાઠ દરમ્યાન ઉપયોગી બનેલા બે મહત્ત્વના ઉપકરણો જણાવો.

(૩) પત્રલેખનમાં કઈ બે બાબતોનો સમાવેશ થવો જોઈએ ?

(૪) નર્મદની સાહિત્યના ક્ષેત્રમાં નવપ્રસ્થાન કરાવતી બે કૃત્રિનાં નામ આપો.

(૫) જોડણીનો એક નિયમ બતાવી તેનું ઉદાહરણ આપો.

(૬) મંદાક્રાન્તા છંદનું ઉદાહરણ આપી એનું બંધારણ જણાવો.

(૭) શ્રવણ કૌશલ્ય વિકસાવવા માટેની બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે પાંચના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : ૨૦

(૧) એક શાળાના શિક્ષક તરીકે આપ અન્ય જગ્યાએ નોકરી માટે જવાના હોઈ, મે, જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીને શાળામાંથી રાજીનામું મંજૂર કરવા માટે અરજી કરો.

(૨) 'વધે છે વર્ષો તો દિન દિન છતાં કેમ મુજને રહે છે બોલાવી બચપણ તણી હાક તુજની ?'' પંક્તિનો અર્થ વિસ્તાર કરો.

(૩) આપની કૉલેજમાં યોજવામાં આવેલ 'વાંચે ગુજરાત' સંદર્ભે કરેલ કાર્યક્રમનો અહેવાલ તૈયાર કરો.

(૪) ઉમાશંકર જોશીનું સાહિત્યના ક્ષેત્રે કરેલું પ્રદાન જણાવો.

(૫) રાજેન્દ્રશાહના જીવન વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપી કર્તૃત્વના આગવા પ્રદાનની નોંધ તૈયાર કરો.

(૬) 'બોધ' ગઝલની સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા કરો.

(૭) કાવ્યનું રસદર્શન કરો.

કોણે કીધું ગરીબ છીએ ? કોણે કીધું રાંક ?
કાં ભૂલીજા મન રે ભોળા ! આપણા જુદા આંક

થોડાક નથી સિક્કા પાસે, થોડીક નથી નોટ,
એમાં તે શું બગડી ગયું ? એમાં તે શી ખોટ ?
ઉપરવાળી બૅન્ક બેઠી છે આપણી માલંમાલ,
આજનું ખાણું આજ આપે ને કાલની વાતો કાલ
ધૂળિયે મારગ કૈંક મળે જો, આપણા જેવો સાથ,
સુખદુઃખોની વારતા કે'તા બાથમાં ભીડી બાથ
ખુલ્લાં ખેતર અડખે પડખે, માથે નીલું આભ,
વચ્ચે નાનું ગામડું બેઠું, કયાં આવો છે લાભ ?
સોનાની તો સાંકડી ગલી, હેતુ ગણતું હેત;
દોઢિયાં માટે દોડતાં એમાં જીવતાં જો ને, પ્રેત !
માનવી ભાળી અમથું-અમથું આપણું ફોરે વ્હાલ;
નોટને સિક્કા, નાખ નદીમાં, ધૂળિયે મારગ ચાલ !

- **મકરન્દ દવે**

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૦

(૧) માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્ત્વ.

(૨) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિ.

(૩) ભાષા પ્રયોગશાળા.

૪ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી બેના ઉત્તર આપો : ૨૦

(અ) નીચે દર્શાવેલ વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિશે ૨૦૦ શબ્દોમાં નિબંધ લખો :

(૧) ગુજરાતીઓનું સાહિત્ય ક્ષેત્રે પ્રદાન.

(૨) મોંઘવારી

(બ) માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો :

(૧) જોડણી સુધારો

(૧) પ્રતીષ્ઠીત

(૨) સીશકારો.

(૨) સમાસ ઓળખાવો.

(૧) આરતીટાણું

(૨) પરગામ

(૩) વિરૂદ્ધાર્થી શબ્દો આપો.

(૧) ચિંતાતુર

(૨) આવકાર.

(૪) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો :

(૧) નિયમમાં રાખનાર

(૨) હલકી ધાતુને કીમતી ધાતુ બનાવવાની ગુપ્ત રસાયણવિદ્યા.

(૫) અલંકાર ઓળખાવો :

(૧) નટવર નિરખ્યા નેન!

(૨) પ્રિયજનની પગલીઓ જાણે વનફૂલની ઢગલીઓ.

(ક) માંગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો :

(૧) સંધિ છોડો :

(૧) ભવન

(૨) નીરવ

(૨) નીચેની પંક્તિમાં છંદ ઓળખો અને બંધારણ લખો :

ફર્યો તારી સાથે પ્રિયતમ સખે, સૌમ્ય વચનાં.

(૩) વિભક્તિ એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી વિભક્તિ પ્રત્યય ઓળખી બતાવો.

(૪) કર્મણિ વાક્યરચના એટલે શું ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(૫) નીચે આપેલી કહેવતનો અર્થ જણાવો :

(૧) કમાય ટોપીવાળાને ઉડાવે ધોતીવાળા

(૨) વાછડો ખીલાના જોરે કૂદે.

૫ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી બેના ૩૫૦ થી ૪૫૦ શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો :

(૧) પાઠય પુસ્તક સંદર્ભે નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં રાખીને ચર્ચા કરો.

- મહત્ત્વ
- સંરચનાના સિદ્ધાંતો
- ધો.-૮ના પુસ્તકનું મૂલ્યાંકન.

(૨) પદ્યશિક્ષણનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરી તેના હેતુઓ જણાવી રસપ્રદ બનાવવા માટેના ઉપાયોની સવિગતે ચર્ચા કરો.

(૩) માતૃભાષાના સાહિત્યના સામયિકોની યાદી બનાવી સાહિત્યવર્તુળની પ્રવૃત્તિઓમાં કઈ રીતે ઉપયોગી બની શકે ? તેની સવિગતે ચર્ચા કરો.

Instruction :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ **B. Ed. (Basic)**

Name of the Subject :
☛ **English**

☛ Subject Code No. : **1 0 7 6** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**

Seat No. :

Student's Signature

1 (a) Answer the following in **one** sentence only : **10**

(i) When do we use article 'an' ?

(ii) 'My teachers hardly know French language' - What is the meaning of this sentence ?

(iii) Give an example of 'palate alveolar sound' ?

(iv) Write one example of the 'positive degree'.

(v) What is a 'preposition' ?

(vi) Give the complete names of two web sites giving you free information.

(vii) Which programme will you run to present a slide show on computer ?

(viii) Write two principles of selection of structures.

(ix) Write two basic components of language according to structural linguists.

(x) Mention two elements responsible for fluency in speech.

(b) Answer briefly in **30** to **40** words : (any **five**) **10**

(i) When do we use imperatives ? Give two examples.

(ii) What is the importance of reference material ? Give examples.

(iii) What is the importance of a small talk in a lesson ?

(iv) What is a modal auxiliary ? Give examples.

(v) What is an auxiliary verb ?

(vi) When do we use the Past Continuous Tense ? Give one example.

(vii) What is SQ3R techniques ? Give example for these techniques.

2 Answer briefly in **125** to **150** words : (any **five**) **20**

(i) Change the narration :

"Where are you going, sister ?" said Chintan

"To the Big Bazaar" Said Cahitali.

"Why, sister ?"

"To buy new dresses."

(ii) What are conjunctions ? Give two sentences using conjunctions.

(iii) How will you change an active sentence into a passive sentence ? Mention steps with examples.

(iv) Do as directed :

(a)	Make Nouns	:	Prize -	thieve -
(b)	Make Adjectives	:	lie -	heat -
(c)	Make Verbs	:	bond -	life -
(d)	Give Antonyms	:	Quiet-	rise -

(v) Study the table showing the figures of unemployed and prepare a report for a daily newspaper :

No.	**Education**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
1	Humanities Graduates	41,098	43,345	45,023	55,351
2	Commerce Graduates	38,761	39,398	41,098	43,212
3	Technical Education	03,432	03,876	04,893	04,512
4	Science Graduates	08,879	10,456	11,879	12,532

(vi) Mention any four uses of articles 'the' with example.

(vii) Transcribe the following :

mixed sweets -

next spring -

text's stupid -

angels screamed -

3 Write short notes on any **two** of the following in about **150-180** words : **10**

(i) MODCOM approach

(ii) Textbook organization

(iii) Techniques to develop spoken English

4 Answer any **two** of the following in about **250** words : **20**

(i) Write an essay on any one of the following :

(a) If I were an Education Minister

OR

(b) Role of Mass Media and Social Development

(ii) Ryan International, Air Port Area, Magdalla - Surat needs teachers to teach English in Secondary classes. Send your Curriculum Vitae to the Principal of the school.

(iii) As a secretary of the Cultural activities you are attending a meeting with the College Principal. Write an imaginary conversation among the members of the Committee.

5 Answer **any** two of the following in about **350 to 450** words : **30**

(i) A teacher of today is a techno-friendly facilitator" - Comment.

(ii) Prepare a complete lesson plan to teach the topic of your choice to the class. VIII / IX.

(iii) How does the present day text book helps a learner to develop different language skills and life skills ?

SB-1077

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. **Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.** Name of the Examination : ☛ **B. Ed. (Basic)** Name of the Subject : ☛ **Economics** ☛ Subject Code No. : **1 0 7 7** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**	Seat No. : Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના માત્ર એક વાક્યમાં જવાબ લખો : **૧૦**

(૧) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનું નામકરણ કોણે કર્યું ?

(૨) અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપચાર કાર્ય એટલે શું ?

(૩) એકમ પાઠઆયોજન કયા મનોવૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંત પર કામ કરે છે ?

(૪) ક્રિયાત્મક સંશોધનનો સૌ પ્રથમ વિચાર શિક્ષણ જગતમાં કોણે આપ્યો ?

(૫) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનમાં ઉપયોગી થાય તેવા બે સામયિકનાં નામ આપો.

(૬) એકમથી વધુ મૂલ્યસાપેક્ષ માંગ એટલે શું ?

(૭) ભારતે કયા પ્રકારની અર્થવ્યવસ્થા અપનાવી છે ?

(૮) ભારતમાં શિક્ષણ સહયોગ યોજના કઈ સાલમાં શરૂ કરવામાં આવી ?

(૯) સ્થળાંતરનો શાસ્ત્રીય અર્થ આપો.

(૧૦) 'માંદો એકમ' એટલે શું ?

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : **૧૦**

(૧) અર્થશાસ્ત્રમાં અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવો.

(૨) આગમન પદ્ધતિના લાભ જણાવો.

(૩) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનમાં સંદર્ભગ્રંથનું મહત્ત્વ લખો.

(૪) ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણના નિયમના અપવાદો જણાવો.

(૫) શિક્ષિત અને કુશળ માનવીઓનું દેશના વિકાસમાં મહત્ત્વ જણાવો.

(૬) ભારતમાં ખાનગીકરણ કયા હેતુસર કરવામાં આવ્યું ?

(૭) સમતોલ અંદાજપત્ર એટલે શું ? અર્થતંત્ર પર તેનો પ્રભાવ જણાવો.

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ વિધાનો સમજાવો : ૨૦

(૧) ભારતમાં ઊંચા જન્મદર માટે સ્ત્રી શિક્ષણનું નીચું પ્રમાણ જવાબદાર છે.

(૨) આર્થિક વિકાસ સાધવા માટે ખાધવાળું અંદાજપત્ર એક અનિવાર્યતા છે.

(૩) શહેરી વિસ્તારની બેરોજગારી યુવાનોની બેરોજગારી છે.

(૪) ભારતમાં પુરૂષની સરખામણીમાં સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ નીચું છે.

(૫) નિયોજક અર્થતંત્રનો કપ્તાન કહેવાય છે.

(૬) સંપોષિત વિકાસનો ખ્યાલ મહત્ત્વનો છે. છતાં તે સૈદ્ધાંતિક છે.

(૭) કિંમત અને પુરવઠા વચ્ચે સીધો સંબંધ છે.

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો : ૧૦

(૧) અર્થશાસ્ત્રના પાઠયપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવો.

(૨) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર અને કમ્પ્યુટરથી થતા ફાયદા લખો.

(૩) અર્થશાસ્ત્રનો ભૂગોળ સાથેનો અનુબંધ સમજાવો.

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના મુદ્દાસર સવિસ્તર જવાબ લખો : ૨૦

(૧) વસ્તીવૃદ્ધિની આર્થિક અસરો સ્પષ્ટ કરો.

(૨) નાણાંનાં કાર્યો સમજાવો.

(૩) પુરવઠાનો નિયમ અનુસૂચિ અને આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **બે** પ્રશ્નોના સવિસ્તર જવાબ લખો : ૩૦

(૧) અર્થશાસ્ત્રના આદર્શ પાઠયપુસ્તકનાં લક્ષણો સ્પષ્ટ કરો.

(૨) અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકની વ્યાવસાયિક સજ્જતા અને ફરજો ચર્ચો.

(૩) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં એકમપાઠ આયોજનનાં સોપાનો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the Instruction No. 1 of Page No. 8.

1 (a) Answer only **one** sentence of the following questions : **10**

(i) By whom the nomenclature of project method?

(ii) What is the meaning of remedial work in economics ?

(iii) On which psychological principles, the unit lesson plan is working ?

(iv) Who gave an idea of 'Action Research' for the first time in education ?

(v) Give any two name of magazine to useful for teaching economics.

(vi) What is elasticity of demand is greater than unit ?

(vii) Which kind of economy has India adopted ?

(viii) In which year 'Shikshan Sahayog Yojana' was started in India ?

(ix) Give the technical meaning of migration.

(x) What is the meaning of 'sick unit' ?

(b) Answer in short any five of the following : **10**

(i) State the importance of correlation in economics.

(ii) State the advantages of Inductive method.

(iii) Write the importance of reference book in teaching economics.

(iv) State the exceptions of law of diminishing marginal utility.

(v) State the importance of educated and skilled persons to the development of country.

(vi) For what purpose privatization is undertaken in India ?

(vii) What is Balance Budget ? State its impacts on economics.

2 Explain the statements any **five** of the following : **20**

(i) Low literacy of women is responsible for high birth-rate.

(ii) Deficit budget is inevitable for economic development.

(iii) Unemployment in urban areas is the unemployment of youth.

(iv) Female ratio is lower than male in India.

(v) Entrepreneur called a captain of an economics.

(vi) Concept of sustainable development is important, but it is theoretical.

(vii) There is a direct relationship between price and supply.

3 Answer to the point any two of the following : **10**

(i) State the importance of text-book of economics.

(ii) State the advantages of overhead projector and computer.

(iii) Explain the relationship between economics and geography.

4 Answer in detail any **two** of the following : **20**

(i) Clarify the economic effects of population growth.

(ii) Explain the functions of money.

(iii) Explain the law of supply with supply schedule and diagram.

5 Answer in detail any **two** of the following : **30**

(i) Clarify the characteristics of ideal text-book of economics.

(ii) Discuss the professional efficiency and duties of economics teacher.

(iii) Explain the steps of unit lesson plan with examples in teaching economics.

SB-1078

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. **Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.** Name of the Examination : ☛ **B. Ed. (Basic)** Name of the Subject : ☛ **Learning Methodology of Science & Technology** ☛ Subject Code No. : **1 0 7 8** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**	Seat No. : Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના માત્ર એક શબ્દ અથવા એક વાક્યમાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની એક વ્યાખ્યા લખો.

(૨) વૈજ્ઞાનિક વલણ વિકસાવવાની બે પ્રવૃત્તિઓનાં નામ સૂચવો.

(૩) માછલી ઘરમાં મૂકી શકાય તેવી માછલીની બે જાતો જણાવો.

(૪) અનુબંધ એટલે શું ?

(૫) કૃત્રિમ નભોમંડળ એટલે શું ?

(૬) પોષણની દૃષ્ટિએ અમરવેલ કેવા પ્રકારની વનસ્પતિ છે ?

(૭) રક્તદાનની પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલી સંસ્થાઓનાં બે નામ આપો.

(૮) કોઈ દોડવીર 30mની ત્રિજ્યાના એક વર્તુળાકાર પથ પર જ્યારે એક ચક્કર પૂર્ણ કરે, ત્યારે તેણે કેટલું સ્થનાંતર કર્યું કહેવાય ?

(૯) કાર્બોનેડો એટલે શું ?

(૧૦) સૌરઊર્જાનું દ્રવ્ય સ્વરૂપ કયું છે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે **પાંચ**) ૧૦

(૧) આગમન-નિગમન અભિગમ પરસ્પરના પૂરક છે. શાથી ?

(૨) WHO એ આપેલી સ્વાસ્થ્યની વ્યાખ્યા લખો.

(૩) લાયસોઝોમને શા માટે કોષની 'આત્મઘાતી કોથળી' કહે છે ?

(૪) આર્કિમિડિઝનો સિદ્ધાંત લખો.

(૫) લોખંડનું કૉપર વડે ક્ષારણ અટકાવી શકાય નહિ, શાથી ?

(૬) આદર્શ પ્રશ્નપત્ર સંરચનાનાં સોપાનોની યાદી કરો.

(૭) રોજિંદા જીવનમાં વિજ્ઞાનનો ઉપયોગ દર્શાવતાં બે ઉદાહરણો લખો.

૨ નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો : (ગમે તે **પાંચ**) ૨૦

(૧) વૈજ્ઞાનિક કારણો આપી સમજાવો :

(અ) પરમાણુ વિદ્યુતની દૃષ્ટિએ તટસ્થ હોય છે.

(બ) આપણે હંમેશાં ચંદ્રની એક તરફની સપાટી જ જોઈ શકીએ છીએ.

(૨) નીચેનાં પદોની વ્યાખ્યા આપો :

(અ) નેનો ટેકનોલોજી

(બ) લંબગત તરંગ

(૩) તફાવત આપો :

(અ) સૂકો કોષ-લેડ સંગ્રાહક કોષ.

(બ) ન્યુક્લિયર સંલયન-ન્યુક્લિયર વિખંડન.

(૪) પ્રયોગ વર્ણવો :

પ્રયોગશાળામાં કાર્બનડાયોક્સાઈડ વાયુની બનાવટ.

(૫) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

(અ) બાયોગૅસ પ્લાન્ટ ખેડૂતો માટે આશીર્વાદરૂપ છે. શાથી ?

(બ) ઑક્સિજન દ્વિસંયોજક છે જ્યારે નાઈટ્રોજન ત્રિસંયોજક છે.
- વિધાન સમજાવો.

(૬) ખોરાકના મુખ્ય પ્રકારો જણાવી તેની ચર્ચા કરો.

(૭) ટૂંક નોંધ લખો :

લઘુદૃષ્ટિની ખામી.

૩ નીચેના પૈકી ગમે તે **બે** વિશે ટૂંક નોંધ લખો. ૧૦

(૧) વિજ્ઞાનની સંકલ્પના

(૨) વિજ્ઞાનમેળાનું મહત્ત્વ

(૩) વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના સારા પાઠયપુસ્તકનાં લક્ષણો.

૪ નીચેના પૈકી ગમે તે બે પ્રશ્નોના માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો : ૨૦

(૧) (અ) પ્રયોગ વર્ણવો : ૪

પ્રયોગશાળામાં હાઈડ્રોજન વાયુની બનાવટ.

(બ) સહસંયોજક બંધ એટલે શું ? ક્લૉરિન અણુમાં સહસંયોજક બંધ દર્શાવો. ૩

(ક) નીચેનાં રાસાયણિક સમીકરણ પૂર્ણ કરો : ૩

(૧) $CH_3COONa + NaOH \xrightarrow[CaO]{\Delta}$

(૨) $Al + FeSO_4 \longrightarrow$

(૩) $KclO_3 \xrightarrow[[MnO_2]]{\text{ઉદ્દીપક}}$

(૨) (અ) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ ચક્ર સમજાવો. ૪

(બ) એક મોપેડ સુરેખ માર્ગ પર શરૂઆતની 10minમાં 30Km/hની અચળ ઝડપે અમુક અંતર કાપે છે. પછીની 10minમાં તે 42Km/hની અચળ ઝડપે બાકીનું અંતર કાપે છે. તેની સરેરાશ ઝડપ શોધો. ૩

(ક) નામ નિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો : માનવ આંખ. ૩

(૩) (અ) ભૂમિનું ધોવાણ શી રીતે અટકાવી શકાય ? - સમજાવો. ૪

(બ) ન્યૂટનનો ગતિનો બીજો નિયમ આપો. અને F=ma સૂત્ર તારવો. ૩

(ક) નીચેનાં સાધનોમાં રહેલો સિદ્ધાંત જણાવો : ૩

(૧) વિદ્યુત ઘંટડી

(૨) વિદ્યુત ઢોળ

(૩) સૌર કોષ.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના **૩૫૦** થી **૪૫૦** શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે **બે**) ૩૦

(૧) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો એટલે શું ? તેના પ્રકાર જણાવી, તેનું મહત્ત્વ ઉદાહરણસહ સ્પષ્ટ કરો.

(૨) નિદર્શન પદ્ધતિની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભે કરો :

- નિદર્શન કાર્ય વેળા ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો
- ફાયદા
- મર્યાદાઓ.

(૩) પાઠ આયોજન એટલે શું ? શ્રેણી-૯ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના પાઠયપુસ્તકમાંથી કોઈ એક એકમ પસંદ કરી તેના આયોજનની રૂપરેખા આપો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the Instruction No. 1 of Page No. 12.

1 (a) Answer the following questions in **one** word or in **one** sentence : 10

(i) Give one definition of project method.

(ii) Suggest two activities for the development of scientific attitude through the science subject.

(iii) State two types of fish for acquarium.

(iv) What is correlation ?

(v) What is planetarium ?

(vi) Cuscuta shows which mode of nutrition ?

(vii) Name the two organizations associated with the activity of blood donation.

(viii) A sprinter completes one round along a circular path of 30 m radius. His displacement is____.

(ix) What is carbonado ?

(x) Which is the material form of solar energy ?

(b) Answer any **five** questions of the following in **30 to 40** words : **10**

(i) Inductive-Deductive approaches are supplementary to each other. Why ?

(ii) Give the definition of 'Health' given by 'WHO'.

(iii) Why is the lysosome known as suicidal sac of the cell ?

(iv) Write the principle of Archimedes.

(v) Corrosion of iron cannot be prevented by copper. Why ?

(vi) Make the list of the steps for the construction of ideal question paper.

(vii) Give two examples for the application of science in daily life.

2 Answer the following questions as direction : (any **five**) **20**

(i) Give scientific reasons

(a) An atom is electrically neutral

(b) We see only one surface of the moon

(ii) Give definition :

(a) Nano technology

(b) Transverse wave

(iii) Give the differences :

(a) Dry cell-lead storage cell

(b) Nuclear fusion - Nuclear fission

(iv) Preparation of carbondioxide gas in the laboratory. Explain the experiment.

(v) Answer in brief :

(a) Bio-gas plant is a blessing to the farmers. Why ?

(b) Oxygen is divalent while nitrogen is trivalent. - Explain.

(vi) Discuss main types of food.

(vii) Write a short note on 'near sightedness'.

3 Write a short note on any **two** of the following : **10**

(i) Concept of science

(ii) Importance of science fair

(iii) Characteristics of a good text book of Science and Technology.

4 Answer the following questions as direction : (any **two**) **20**

(i) (a) Describe the preparation of Hydrogen gas in the laboratory. **4**

(b) What is covalent bond ? State the covalent bond in chlorine molecule. **3**

(c) Complete the chemical equations. **3**

(i) $CH_3CooNa + NaOH \xrightarrow[CaO]{\Delta}$

(ii) $Al + FeSO_4 \longrightarrow$

(iii) $KClO_3 \xrightarrow[[MnO_2]]{Catalyst}$

(ii) (a) Explain carbon dioxide cycle. **4**

(b) A moped, along a liner path, travels at 30 km/h for the first 10 min. and next 10 min. It travels at 42 km/h. Calculate average speed. **3**

(c) Draw a diagram with labelling Human Eye. **3**

(iii) (a) How can soil erosion be stopped ? - Explain. **4**

(b) State Newton's second law of motion. Derive the formula F = ma. **3**

(c) State the principle in the following instruments : **3**

(i) Electric bell

(ii) Electroplating

(iii) Solar cell

5 Answer any **two** questions of the following in **350 to 450** words : **30**

(i) What is Audio-Visual aids ? State the types of it and clarify the importance with illustration.

(ii) Discuss 'Demonstration Method' in the context with following points :

- Points to be kept in mind during demonstration work
- Advantages
- Limitations

(iii) What is lesson planning ? Select any one unit from the Science and Technology text book of Std. IXth and give the outlines of its planning.

SB-1079

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ B. Ed. (Basic)

Name of the Subject :
☛ Sociology

☛ Subject Code No. : 1 0 7 9 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એકથી બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો : ૧૦

(૧) સમાજશાસ્ત્રના શિક્ષણથી તાલીમાર્થીઓને થતા ફાયદા જણાવો.

(૨) સમાજશાસ્ત્રના શિક્ષણમાં 'દશ્ય-શ્રાવ્ય' માધ્યમોની ભૂમિકા જણાવો.

(૩) સમાજશાસ્ત્રમાં પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના ફાયદા જણાવો.

(૪) નિરીક્ષણ એટલે શું ?

(૫) સામાજિક વિજ્ઞાન એટલે શું ?

(૬) રાજ્ય એટલે શું ?

(૭) સંસ્કૃતિ એટલે શું ?

(૮) અનુસૂચિત જનજાતિ એટલે શું ?

(૯) લગ્ન સંસ્થા એટલે શું ?

(૧૦) સામાજિક પરિવર્તન એટલે શું ?

(બ) નીચેના પૈકી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ **૩૦** થી **૫૦** શબ્દોમાં લખો : ૧૦

(૧) માનવસમાજ અને પ્રાણીસમાજ કઈ બાબતોમાં સમાનતા ધરાવે છે ?

(૨) 'હિન્દુ લગ્ન'એ 'કરાર' છે ?

(૩) આદિવાસી સંસ્કૃતિનાં મુખ્ય લક્ષણો જણાવો.

(૪) પંચાયતીરાજમાં જ્ઞાતિવાદનું શું સ્થાન છે ?

(૫) શૈક્ષણિક ઉપકરણોની બે ઉપયોગિતા જણાવો.

(૬) આદર્શ શૈક્ષણિક પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.

(૭) સેમિનાર પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.

૨ નીચેના પૈકી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ **૧૨૫** થી **૧૫૦** શબ્દોમાં લખો : ૨૦

(૧) આદિવાસીઓની જીવન નિર્વાહની કોઈ પણ ચાર રીતો દર્શાવો.

(૨) જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાનાં લક્ષણો દર્શાવો.

(૩) પ્રાથમિક જૂથની વિભાવના સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

(૪) સામાજિક વ્યવસ્થાના રચનાકીય પાસાંઓ દર્શાવો.

(૫) કુટુંબનો અર્થ અને તેના પ્રકારો દર્શાવો.

(૬) ધોરણ અનુમતિના જવાબદાર પરિબળોની સમજૂતી આપો.

(૭) બાળ અપરાધનાં કારણો આપો.

૩ નીચેના પૈકી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ **૧૫૦** થી **૧૮૦** શબ્દોમાં લખો : **૧૦**

(અ) સમૂહ માધ્યમો.

(બ) મુલાકાત પદ્ધતિ

(ક) સમાજશાસ્ત્રના શિક્ષણમાં પ્રવાસનું મહત્ત્વ.

૪ નીચેના પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ **૨૦૦**થી **૨૫૦** શબ્દોમાં લખો. **૨૦**

(૧) ભારતમાં સ્ત્રીઓના સામાજિક દરજ્જાનું સ્વરૂપ સમજાવો.

(૨) લગ્નની વ્યાખ્યા આપી લગ્નના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

(૩) કાર્લ માર્કસનો 'વર્ગ સંઘર્ષનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

૫ નીચેના પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ **૩૫૦** થી **૪૫૦** શબ્દોમાં લખો : **૩૦**

(૧) ધોરણ ૧૨ના સમાજશાસ્ત્રનું આદર્શ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવા ત્રિ-પરિમાણદર્શક કોષ્ટકની વિગતે ચર્ચા કરો.

(૨) સમાજ શાસ્ત્રના અધ્યાપનમાં પાઠ આયોજનનું મહત્ત્વ દર્શાવો ધોરણ - ૧૧ના સમાજશાસ્ત્રના પાઠ્યપુસ્તકને આધારે કોઈ એકમ પસંદ કરી નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને તાસ આયોજન કરો :

(અ) વિશિષ્ટ હેતુઓ.

(બ) સ્વધ્યાપના મુદ્દાઓ.

(ક) અધ્યયન અનુભવો.

(ડ) શૈક્ષણિક સાધનો.

(૩) ધોરણ ૧૨ના સમાજશાસ્ત્રના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકનું સમાલોચનાત્મક વિશ્લેષણ નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરો :

(અ) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તક તરીકેના તેના ગુણો.

(બ) પ્રસ્તુત પાઠ્યપુસ્તકની ઊણપો.

(ક) તેની ગુણવત્તામાં સુધારા અંગેના સૂચનો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the Instruction No. 1 of Page No. 17.

1 (a) Give the answer in one or **two** sentences : **10**

(i) Explain the benefit of sociology teaching to the trainees.

(ii) State the significance of 'audio-visual' medium in the teaching of sociology.

(iii) Explain the advantages of project method in sociology.

(iv) What is observation ?

(v) What is Social Science ?

(vi) What is Nation ?

(vii) What is culture ?

(viii) What is Scheduled Tribe ?

(ix) What is Marriage Institution ?

(x) What is Social Change ?

(b) Answer any **five** of the following questions in about **30** to **50** words : **10**

(i) In which matter equalism between human animal society.

(ii) 'Hindu Marriage' is an agreement.

(iii) State the main characteristics of tribal culture.

(iv) What is the position of casteism in panchayati raj ?

(v) Explain the two advantages of teaching aids.

(vi) State the two advantages of Ideal Education System.

(vii) Explain the two advantages of seminar system.

2 Answer any **five** of the following questions in about **125** to **150** words : **20**

(i) State any four means of livelihood of tribe.

(ii) Indicate the features of caste system.

(iii) Explain with example to concept of primary group.

(iv) Indicate the structural aspects of social system.

(v) Indicate the meaning and types of family.

(vi) Give an explanation to the factors responsible for conformity.

(vii) Give the causes of juvenile delinquency.

3 Write any **two** of the following short notes in about **150** to **180** words : **10**

(a) Mass Media

(b) Interview Method

(c) Importance of tour in Sociology Education

4 Answer any **two** of the following questions in about **200** to **250** words : **20**

(i) Explain the changing social status of women in India.

(ii) Give the definition and discuss the types of marriage.

(iii) Explain the theory of 'class conflict' by Karl Marx.

5 Answer any **two** of the following questions in about **350** to **450** words : **30**

(i) Discuss in detail three dimensional to prepare ideal question paper of sociology for standard 12th.

(ii) State the importance of lesson plan in the teaching of sociology selecting any one unit prepare a lesson plan the 11th standard with special reference to following points :

(a) Special objectives

(b) Teaching needs

(c) Teaching experiences

(d) Teaching aids

(iii) Critically analyze the current textbook of sociology for '12th standard with reference to the following points :

(a) Its distinct features as an ideal textbook.

(b) Its deficiencies as a textbook

(c) Suggestions for improvement in its quality.

SB-1080

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.

Name of the Examination :
☛ **B. Ed. (Basic)**

Name of the Subject :
☛ **Agronomy (New)**

☛ Subject Code No. : **1 0 8 0** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ જણાવેલ છે.

(૩) પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુણભારને ધ્યાનમાં રાખીને આપો.

૧ (અ) અતિટૂંકા જવાબ આપો : ૧૦

(૧) જમીન એટલે શું ?

(૨) બીજ સંવર્ધન એટલે શું ?

(૩) યુરિયામાં કયું તત્ત્વ હોય છે ?

(૪) રોકડિયા પાકો કયા કયા છે ?

(૫) પશુમાવજત એટલે શું?

(૬) કૃષિ શિક્ષણની કોઈ પણ બે પદ્ધતિઓ જણાવો.

(૭) કોઈ પણ બે કૃષિ સામાયિકનાં નામ આપો.

(૮) પ્રવૃત્તિ સમવાય એટલે શું ?

(૯) કૃષિ શિક્ષણનાં બે વીજાણું માધ્યમો જણાવો.

(૧૦) પ્રવચન પદ્ધતિની એક મર્યાદા જણાવો.

(બ) કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) ઉત્તમબીજના પ્રકાર લખો.

(૨) દૂધની વિવિધ બનાવટોનાં નામ લખો.

(૩) બીજેત્તર સંવર્ધનના બે લાભો જણાવો.

(૪) ભારતીય ગાયોના નામ જણાવો.

(૫) એકમ આયોજન કોને કહેવાય ?

(૬) કૃષિ શિક્ષણમાં ટેલીવિઝનના બે ફાયદા લખો.

(૭) સારા પાઠ્યપુસ્તકનાં બે બાહ્ય લક્ષણો જણાવો.

૨ કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્તમાં જવાબ આપો : ૨૦

(૧) ટપક સિંચાઈ પદ્ધતિના ફાયદા જણાવો.

(૨) સેન્દ્રિય ખાતરના ઉપયોગમાં શી કાળજી લેશો ?

(૩) ભારતીય ગોપાલનનું મહત્ત્વ જણાવો.

(૪) સાઈલેજના ફાયદા લખો.

(૫) કૃત્રિમ બીજદાનના ફાયદા જણાવો.

(૬) લીલાપડવાશની વ્યાખ્યા આપી ફાયદા જણાવો.

(૭) ખેડની વ્યાખ્યા આપી તેની ઉપયોગિતા જણાવો.

૩ ટૂંકનોંધ લખો કોઈ પણ બે : ૧૦

(૧) કૃષિ શિક્ષણનાં હેતુઓ

(૨) શાળા ખેતીનું કૃષિ શિક્ષણમાં મહત્ત્વ

(૩) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો.

૪ કોઈ પણ **બેના** વિગતે જવાબ આપો : ૨૦

(૧) બીજેત્તર સંવર્ધનની જુદી જુદી રીતો જણાવી 'ભેટકલમ' વિશે આકૃતિ દ્વારા સમજાવો.

(૨) ભારતીય ગાયોની ઓલાદો જણાવી 'ગીર' ગાય વિશે લખો.

(૩) જમીન ધોવાણથી થતું નુકસાન જણાવી, તેને અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

૫ કોઈ પણ બેના લંબાણપૂર્વક જવાબ આપો : ૩૦

(૧) માધ્યમિક કક્ષાએ કૃષિ શિક્ષણના સિદ્ધાંતો જણાવો.

(૨) કૃષિ વિદ્યાના શિક્ષકની લાયકાત, ગુણો અને તંદુરસ્તી બાબતે વિગતે લખો.

(૩) કૃષિ વિદ્યાની આધુનિક સંકલ્પના જણાવી આજના સંદર્ભમાં કૃષિ શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the Instruction No. 1 of Page No. 21.
(2) Figures to the right indicate marks.
(3) Weightage of answer should be for quality.

1 (a) Write a short answer : **10**
(i) What is soil ?
(ii) What is seed-breeding ?
(iii) Which is ingredient in Urea ?
(iv) Which are Rokadya (cash) crops ?
(v) What is animal care ?

(vi) Mention any two methods of Agriculture Education.
(vii) Give the name of any two Agriculture Magazines.
(viii) What is activity teaching ?
(ix) Mention the electronic medium of Agriculture Education.
(x) Write any one limitation of reporting method.

(b) Give short answer : (any **five**) **10**
(i) Write a type of best seeds.
(ii) Write the names of different milk products.
(iii) Write two advantages of bijater breeding.
(iv) Write the names of Indian cows.
(v) What is unit plan ?
(vi) Write two advantages of television in Agriculture Education.
(vii) Mention two our feature of good Text-book.

2 Write the answer of any **five** briefly : **20**
(i) Write the advantages of drip-irrigation.
(ii) Which care do you take in the use of organic manure ?
(iii) What is importance of Animal-husbandary in India ?
(iv) Write the advantages of silage.
(v) What are the advantages of artificial breeding ?
(vi) Give the definition of 'leelo-padvas' and write its advantages.
(vii) What is ploughing? Write its usages.

3 Write a short note : (any **two**) **10**
(i) Objectives of Agriculture Education
(ii) Importance of school farming in Agriculture Education
(iii) Features of an ideal text book.

4 Write a detail answer : (any **two**) **20**
(i) Mention the different method of seed-less breeding and write about 'Bhet-Kalam' with diagram.
(ii) Mention the Indian-cows and write in detail about Gir-cow.
(iii) Show the lossers of soil washing and mention the solutions of preventing them.

5 Write a long answer : (any **two**) **30**
(i) Mention the principles of Agriculture Education in Secondary School Level.
(ii) Write in detail about the teachers of Agriculture his qualification, his merit and health.
(iii) Mention the modern concept and explain the importance of Agriculture Education in the context of present time.

SB-1081

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination : ☛ **B. Ed. (Basic)**	
Name of the Subject : ☛ **Horticulture And Forestry**	
☛ Subject Code No. : 1 0 8 1 ☛ Section No. (1, 2,.....) : Nil	Student's Signature

(૨) કુલ પાંચ પ્રશ્નો છે. બધા જ ફરજિયાત છે.

(૩) પ્રશ્નોના ઉત્તર માંગ્યા પ્રમાણે આપો.

(૪) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યામાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) વિષયાભિમુખનો હેતુ જણાવો.

(૨) સમવાય પાઠ કેટલા સમયનો હોય છે ?

(૩) વૃક્ષ ઉછેર એટલે શું ?

(૪) બાગાયત શિક્ષણનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.

(૫) ચાર્ટ-ચિત્રો એ કયા પ્રકારના સાધનો છે ?

(૬) વૃક્ષના પ્રકાર જણાવો.

(૭) બીજેત્તર સંવર્ધન એટલે શું ?

(૮) વન ઔષધિનાં નામ જણાવો.

(૯) ફળાઉ વૃક્ષ એટલે શું ?

(૧૦) વનના પ્રકાર જણાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે **પાંચ**) ૧૦

(૧) પાઠ આયોજનના સોપાનો જણાવો.

(૨) બાગાયત શિક્ષણમાં ચાર્ટનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(૩) દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો એટલે શું ? સાધનોનાં નામ જણાવો.

(૪) વર્ષાવનોનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(૫) રોપ ઉછેરની વિવિધ પદ્ધતિઓનાં નામ આપો.

(૬) ઈમારતી વૃક્ષોનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(૭) ગુજરાતમાં આવેલા અભ્યારણોનાં નામ જણાવો.

૨ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (ગમે તે **પાંચ**) ૨૦

(૧) વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિએ શાકભાજી ખેતીના લાભો વર્ણવો.

(૨) વન સંરક્ષણના કાયદાઓનું મહત્ત્વ જણાવો.

(૩) ફળઝાડ ખેતીમાં ફળ-બજારનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

(૪) વૃક્ષ ઉછેર માટે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ ?

(૫) બાગાયતમાં આધુનિક ટેકનોલોજીનો ફાળો વર્ણવો.

(૬) ફળ સંગ્રહ માટે કઈ કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ?

(૭) વૃક્ષના પ્રત્યક્ષ ઉપકાર જણાવો.

૩ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૦

(૧) ચલ ચિત્રોનું મહત્ત્વ

(૨) ખેતીમાં બાગાયતનું મહત્ત્વ

(૩) વિષયાભિમુખ કૌશલ્ય.

૪ નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો : (ગમે તે **બે**) ૨૦

(૧) વન વિનાશ એટલે શું ? વન વિનાશનાં કારણો જણાવી ઉપાયો સૂચવો.

(૨) વૃક્ષના પ્રકાર જણાવી ઉદાહરણ સહિત વિસ્તારથી સમજાવો.

(૩) રોપ ઉછેર કેન્દ્ર એટલે શું ? રોપ ઉછેર વિદ્યાની વિવિધ પ્રક્રિયા સવિગતે જણાવો.

૫ નીચેના પ્રશ્નોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો : (ગમે તે **બે**) ૩૦

(૧) બાગાયત અને વનવિદ્યાનો ધોરણ-૮નો એકમ પસંદ કરી પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.

(૨) ખેતી કાર્યમાં ખાતર આપવાની પદ્ધતિઓ જણાવી, કોઈ પણ બે પદ્ધતિ વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

(૩) આધુનિક ફળઝાડ ખેતી માટે વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિકોણ કેળવવો જોઈએ. સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the Instruction No. 1 of Page No. 24.

(2) There are five questions. All are compulsory.

(3) Answer the questions as directed.

(4) Right side numbers indicates total marks of questions.

1 (a) Write answer of the following questions in **one** sentences : **10**

(i) Give the aims motivation.

(ii) What is the time for relational lesson ?

(iii) What is tree bringing up ?

(iv) Give the common aims of Horticulture Education.

(v) What types of equipments are charts and pictures?

(vi) Give the types of trees.

(vii) What is Transplant breeding ?

(viii) Give the names of Forest Herbals.

(ix) Fruit bearing tree means what ?

(x) Give the types of forests.

(b) Give the answer shortly : (any **five**) **10**

(i) Give the steps of lesson planning.

(ii) What is the importance of charts in Horticulture Education ?

(iii) What is Audio-Visual ? Give the names.

(iv) Clarify the importance of Rainy Forests.

(v) Give various methods of plant bringing up.

(vi) Clarify the importance of timber trees.

(vii) Give the names of sanctuaries situated in Gujarat.

2 Answer the following questions : (any **five**) **20**

(i) Give the advantages at vegetable farming with scientific method.

(ii) Give the importance of forest protection.

(iii) Clarify the importance of fruit market in fruit tree farming.

(iv) What should we keep in mind for tree bringing up ?

(v) Describe the Modern Technology in Horticulture.

(vi) What should we keep in mind to store fruits ?

(vii) Explain direct gratitude of trees.

3 Write short notes : (any **two**) **10**

(i) Importance of Films

(ii) Importance of Horticulture in Agriculture

(iii) Motivation Skill

4 Answer the following questions pointwise or in detail : (any **two**) **20**

(i) What is deforestation ? Give reasons and solutions.

(ii) Give the types of trees and explain in detail with an example.

(iii) What is plant bringing up ? Explain plant bringing up process in detail.

5 Discuss the following questions in detail : (any **two**) **30**

(i) Choose unit of Horticulture and Forestry from standard 8th and make a lesson plan at it.

(ii) Give method of supplying fertilizer into farming. Explain two methods in detail.

(iii) Scientific point of view should be cultivated for the modern fruit tree farming. - Explain.

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. **Fillup strictly the details of ☛ signs on your answer book.**	Seat No. :
Name of the Examination : ☛ **B. Ed. (Basic)**	
Name of the Subject : ☛ **Animal Husbandry And Dairy Scienec**	
☛ Subject Code No. : **1 0 8 2** ☛ Section No. (1, 2,.....) : **Nil**	Student's Signature

(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) સૂચના પ્રમાણે મુદ્દાસર જવાબ આપવા જરૂરી છે.

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યામાં જવાબ આપો : ૧૦

(૧) પશુપાલન વિષયના જ્ઞાનનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.

(૨) સેતુપાઠ આયોજન એટલે શું ?

(૩) તાસ આયોજનમાં પ્રથમ કયું સોપાન આવે છે ?

(૪) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ એટલે શું ?

(૫) પશુપાલનને લગતાં ત્રણ સંદર્ભ પુસ્તકોનાં નામ આપો.

(૬) ગળસૂંઢો રોગ કયા કયા પશુઓમાં થાય છે ?

(૭) દૂધની વ્યાખ્યા આપો.

(૮) ગીર ગાયનું મૂળવતન કયું છે ?

(૯) કાંકરેજ ગાયનું વેતરનું દૂધ ઉત્પાદન જણાવો.

(૧૦) કાળિયો તાવ કયા બેકટેરિયાથી થાય છે ?

(બ) નીચેનામાંથી પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૧૦

(૧) સૂક્ષ્મ અધ્યાપન કૌશલ્યનાં નામ જણાવો.

(૨) તાસ આયોજનના સોપાનો જણાવો.

(૩) પશુપાલનની પ્રયોગશાળાનું મહત્ત્વ જણાવો ?

(૪) ડાંગી ગાયનાં શારીરિક લક્ષણો જણાવો.

(૫) કાંકરેજ ગાયનો રંગ જણાવો.

(૬) આફરો સામાન્ય રીતે કેવા સજાંગોમાં થાય છે ?

(૭) પશુઓને ઝાડા થવાના મહત્ત્વનાં ત્રણ કારણો જણાવો.

૨ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૨૦

(૧) ગીર ગાયનાં લક્ષણો જણાવો.

(૨) આઉના સોજાના રોગનાં લક્ષણો જણાવી અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

(૩) ગર્ભપાત થવાનાં કારણો અને ઉપાયો જણાવો.

(૪) પશુ માવજતનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(૫) પશુપાલકોની મુખ્ય સમસ્યાનો ખ્યાલ આપો.

(૬) શીખંડ બનાવવાની રીત સમજાવો.

(૭) જર્સી ઓલાદની વિશેષતાઓ, લક્ષણો જણાવો.

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૦

(૧) રસીકરણ

(૨) ત્રિ-પરિમાણ દર્શક સારણી

(૩) સેતુપાઠ

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૨૦

(૧) દૂધની વિવિધ બનાવટોનાં નામ જણાવી તેમાંથી એક બનાવટની રીતની સમજૂતી આપો.

(૨) પશુને થતી સામાન્ય ઈજાઓ જણાવી રક્તસ્ત્રાવ અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

(૩) ભારતીય ગાયોની ઓલાદો જણાવી ભારતમાં પશુપાલનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૩૦

(૧) પશુપાલન વિષય શિક્ષકના કૌશલ્યો જણાવી તેમની લાયકાત જણાવો.

(૨) પશુ મેળાઓ એટલે શું ? પશુ મેળાના હેતુઓ જણાવી પશુ મેળાના આયોજનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

(૩) પ્રવૃત્તિ પાઠ એટલે શું ? વર્ગ શિક્ષણમાં તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરી પશુપાલન અને ડેરી વિજ્ઞાન વિષયમાં પ્રવૃત્તિ અને સમવાય પાઠ પસંદ કરતી વખતે કઈ કઈ બાબતો લક્ષમાં લેશો ?

ENGLISH VERSION

Instruction : (1) As per the Instruction No. 1 of Page No. 28.

(2) Figures to the right indicate full marks.

(3) Write your answer with giving instructions and to the point.

1 (a) Answer the following questions in **one** sentence : **10**

(i) Give the common objective of the knowledge for animal husbandry subject.

(ii) What is bridge lesson ?

(iii) What is first step of unit lesson ?

(iv) What is exercise method ?

(v) Write the three name of reference book's for animal husbandry subject.

(vi) In which animal contain hemrevic septcimed disease ?

(vii) Give the definition of milk.

(viii) Which is native place of Geer Cow ?

(ix) Give the total lectasion milk of Kankreg cow.

(x) Which bacteria are responsible for anthrex ?

(b) Answer briefly any **five** of the following : **10**

(i) Give the skill of micro teaching.

(ii) Give the step of unit planning.

(iii) Give the importance of animal laboratory.

(iv) Give the physical charactery strick of Dangi cow.

(v) Give the colour of Kankreg cow.

(vi) In which condition Blot is doing ?

(vii) Give any three responsible of diarea in animal.

2 Answer any **five** of the following : **20**

(i) Give the charactery strick of 'Geer' Cow

(ii) Give the charactery strick of udder swelling and how to obstacle its.

(iii) Give the reason of abortion and give them obstacle.

(iv) Explain importance of animal treatment.

(v) Give the main problem of animal protector.

(vi) Explain the method of shreekhand making.

(vii) Give the speciality of Jurcy breed and them charactery stick.

3 Write short notes on any **two** of the following : **10**

(i) Vaccination

(ii) Blue print

(iii) Bridge lesson

4 Answers any **two** of the following : **20**

(i) Give the different manufacture items name of milk and explain the any one item's method.

(ii) Describe the normal injuries of animal. Describe the obstacles of bleeding.

(iii) Explain the breeds of Indian cow and explain the importance of animal husbandry.

5 Answer any **two** of the following : **30**

(i) Explain the teacher's skill of animal husbandry and explain them education qualification.

(ii) What is animal fair ? Give the objectives of animal fair and discuss the concentrate matter for planning of animal pair.

(iii) What is activity lesson ? Clarify their importance in class room and which matter are concentrate for select activity lesson and connect lesson in the animal husbandry and dairy science method subject.